

Մեծապատիւ Զուպովսկիի Յովսէփ Ա-
դայի Հանգուցեալ:

16. Ո՛վ անցաւոր ինչ կը խորհիս:

ինչպէս ցաւոտ մարմին ունիս:
Բոլոր մէկէն ահա անցաւ,
հիմակ վիճակ ունիմ անցաւ:
Տարիքս եղաւ վաթսուեւ և վեց,
ծրք զիս Աստուած իրեն կաշեցի:
Թէ և զիս ախտ ոտնառութեան
ոհ զլորեց յայս զուր մահուան:
Մարդիկ կու գան մարդիկ կերթան,
իսկ ըրածնին միշտ կը մնան:
Ասպէս այս մարդիկ կը մնանին,
այլ բարի գործք մեր յի թողմին:
Ուստի անանկ կեանքն է երկար,
երկու կենաց կըլլայ յարմար:
Երբոր յիշես զիս ի բարին
քու հոգւոյդ ալ կ'առնես բաժին:
Յամի տն. 1855 յուլիս 16.

է

17. Թէպէտ ութսուն վեց ամօք ապրեցայ
աշխարհին պէսպէս փորձերը տեսայ:
Եկեղեցական գործքնու մտայ:
Կերպ կերպ բարիքներ գործել ցանկացայ:
Բայց աւաղ եղբարք, հասաւ իմ վերայ:
Մահուան ժանգաղը, հնձեց զիս ահա:
Սարրաֆեան գարմէն Ստեփան աղա:
Միայն յիշատակս որդւոցս կը մնայ:
Թէպէտ ես մեռայ մարմնով հեռացայ:
Բայց իմ որդւովքս ողջ եմ յարակայ:
Անոնք մնացին փառք գարմիս անմահ:
անոնք կանգնեցին ինձ շիրիմ ահա:
Յամի տն. 1855 փետրվար 16.

է

18. Կարդացէք շիր(ի)մս, իմանաք ցաւս:
Մէջի մէի Շահապազ Տիկին Զախալէնց
Եկի ի Պոլիս չորս որք զաւակօք,
որ վերջը դառնամ երկիրս շահօք:
Եղաւ ինծի շահ, ցաւ մը անդարման:
Լացին ողբացին որբերս ողբաձայն:
Բաց ի Աստուծոյ ոչ կայ յոյս որբոցս
այն եղ և կրակ անբուժելի ցաւոցս:
Շատ աշխատեցայ չգտայ դարման:
վերջը զիս ձեցեց պանդուխտ գերեզման:
Ով ոք ընթեռնուեւ և ասէ հայր մեր
լուսեղէն պսակօք կողէ դրախտ՝ Տէր:
Յամի տն. 1862 օգոստ. 15.

Յաջորդ յօդուածով պիտի խօսինք մի-
ննոյն շրջանին յօրինուած զրարար ոտա-
նաւորներու մասին:

Գ. ԼԵԱՍԵՐ

→ ←

ՄԱՐԻԱ ՍՏԵԼԼԱ

ԱՌԱՍՈՒՆԵԼԻՅ ՄԸ

Անգամ մը կար ու չըկար
կար օրիորդ մը մնունի անունով:
— Զանի շատ լաւ կը ճանչնայի: —
Կը բռնակէր պարտէզ մը նէ,
Բայց զըրատուն մ'էր այն պարտէզն:
Ածունեբու տեղ հոս ու հոն
Կը տեսնէր ծաղկաքաղիներ,
Ծաղկաներու տեղ՝ ծաղկնփունջ,
Արեւի տեղ կը փայլէին
Օրինակներ ու գործեր վեհ մարտերու
Եւ հոյանուն կիներու:
Աշխարհի տեղ կը տեսնէր
Աշխարհացոյց: Պապուժեանց,
Իշխանութեանց եւ արքունեանց
Մէջէն առաջ կ'երթըցուէր:
Հոն փոխանակ ողջներուն՝
Մեռելներուն հետ կը խօսուէր:
Եւ փոխանակ փախստական տարիներուն
Կը հաշուէին հինգամսակներն:
Երբ օրիորդ մնունին
Գըրատունէն դուրս ելաւ,
— Ի՞նչպէս ալ դեռ կը յիշէ այն ժամանակն -
Դեր աղջնակ մըն էր ալ,
Մարդոտայնով զարդարուած
Եւ չըպարտած փոշիով:
Եւ անտվար լեզու մը նէ կը խօսէր,
Լեզու մ'որ ալ չի գործածուիր:
Եւ յետոյ, երբ որ նէ խօսիլ կը սկսէր,
Տըպագրուած թուղթ կ'ըլլէր իր բերանէն:
Նէ ինչ բանի ալ դպչէր՝
Տըպագրուած թուղթ կ'ըլլար:
Մարդոց ծիծաղը դուք կրնաք գուշակել:
Համարելով թէ անոնք զինք կը ծաղրեն,
Կը սկսէր լալ, եւ իր թափած արցունքներն
Թանաք էին:

Թերեւս քիչ քիչ ըլլայ
Նէ ինքը կոյտ մը հաւասար թերթերու
Զայն պիտ' առնեն, կազմեն հատոր մ'աղուորիկ

Վեշտասանածալ,
Խնայողութեամբ կազմուած,
Ու պիտի դնեն զրատան մէջ:

ՏՈՒՄ

Իրկուն մըն էր անձրեւոտ:
Ճամբան ցնխէն սեւաթորմ,
Կարմիր՝ ճօճուն լապտերներն...
Անձանօթ կին մը պալատէ մ'իջաւ վար,
Ու կանգ առաւ. առողջ դէմքին վըրայ կար
Սոսկում, տարապի մ'անպատում,
Ու բերբերուն մէջ չլմոր՝
Լայնցած առանց տեսնելու,
Անդ հարցում մ'. — Աստուած իմ,
Ինչ պիտի 'լլայ վիճակ արդ:

ԲԱՆԱԾՏԵՂԵՈՒԹԵԱՆ

Օր մը հետեւէդ կը վազէի լայն մարգերու վրայ
ու կը բռնէի քու չէկ մագերէդ: Բոտտիչելիի
Փլորային պէս ճերմակ հագուած էիր, եւ խոշոր
զուարթ աչքերդ ինծի կը դարձնէիր: Այն ատեն
ես կ'երգէի:

Արդ, գորշ ամբոխ մը կը մրկէ շուրջանակի:
Այլ քեզ չեմ տեսներ, քեզ ներս կը զգամ՝ ճա-
պուռի մը պէս: Սրտիս մէջ ես փակուած, ինծ-
մով կը սնիս, նոյն իսկ հանգոյցն եւ իմ էու-
թեանս:

Կարկառած ներքին նսեմ անդունդին վրայ՝
շականջելով՝ կ'ընդշմարեմ սեւ ջուրերու երեսը
քու տօգոյն դէմքդ: Գիտակցութեան դէմքն է:

* *

Սակայն երբեմն կը խաբուիմ երազելով որ
դուն իմ խօշ ընկերուհիս դարձած ըլլաս, ու
երբ անսուրացած օդը անշնչելի է, բանաս ինծի
ձուածն մը աստեղազարդ կամարին վրայ:

Անհունին մէջ հոգիս կը տարածուի, վերստին
կը խօսի իր ծնած լեզուն, կը վերակոչէ մեռել-
նիսի ու բացականքի, կ'աղաղակէ աստղերուն
ողբերն ու երանութիւնները: Կեանքը սակայն
եթէ երկաթեայ օրէնքներով զիս կը չլթայէ,
չարը սակայն եթէ իր թոյներով անդամներս կը
ծանրացնէ, հոգին արթուն է:

Ո՛վ Բանաստեղծութիւն, դուն իմ ազատու-
թիւնս ես:

Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԽԻԵԱՆ

ՀԵՂԻՂ ՈՒ ԳԵՏ

✽ ✽

Ձայնով սոսկալի, շրջինդով անդ
լեռներէն ի վար կ'իջնէր մէկ հեղեղ.
Փախուտո կու տային ամէնք առջեւէն,
Սարսափ կը քալէր անոր հետեւէն.
Դաշտ ու արտորաց նա կը հանէր դող.
Ձգկար ուղեւոր մը համարձակող:
Ճամբորդ մը սակայն օր մը հանդիպած
Անպկու խումբի մը աւազակաց՝
Իր տազնապի մէջ կ'անցնի այդ ջրէն
Որ հալածողաց ազատի ձեռքէն:

Թէ՛ սաստ ու թէ՛ ձայն
իրենց տակ ծանծաղ շուր մ'ունէին միայն
Վախ ու ահուդող մընաց իրեն քով:
Այս յաջող ելքէն խրախուսուելով՝
Մինչ հալածուած միշտ աւազակներէ՝
Անընշան գետակ մ'իր առջին կ'ելլէ:
Որու մեղմ ընթացք խելօք, հանդարտիկ
Քընոյ ճիւղ պատկեր անոյ խաղաղիկ

Ինթազըն տըւաւ
Թէ ինքը դիւրաւ
Անկէ պիտ' անցնէր:
Այդ հեզուկ գետակ չունէր ցից ափեր.
Վըճիտ էր իր շուր,
Անպն էր մաքուր:
Մէջը կը մտնէ:

Ձին գինք ազատեց աւազակներէ,
Այլ ոչ մահուընէ.
Մարդ թէ երկվար սեւուկ ըմտիւքսին՝
Ջուրէն խըմեցին.
Երկուքն ալ ի լող
Անցնիլ անկարող
Սանդարամետեան
Իշխանութեան մէջ կտրեցին անցան
Գետեր ու ջրեր՝

Մեր ճանցածներէն զլիւրդին տարբեր:
Վախցիք դուն միայն անձայն մարդերէն,
Աղմուկ հանդներն երկրաշարժ չեն:

Թարգ. ՄԵՐՈՂ ՆՈՒԳԱՐԵԱՆ

1. Ստեփան Գոթիքէ գետն էր ըստ յոյն ղեցաբանու-
թեան:

0-5-5-0